

Anteckningar

NÄRVARANDE

Jens Holm (ordförande)
Jerker Rellmark (Ale)
Camilla Rudevärn (Ale)
Linda Malmsten (Göteborg)
Peter Stöök (Göteborg)
Malin Mogren (Göteborg)
Katrín Forsgren (Härryda)
Pär Ivarsson (Kungsbacka)
Andreas Logg (Kungsbacka)
Therese Kraffke (Kungälv)
Carolin Birk (Lerum)
Jenny Karlsson (Lerum)
Fredrik Eriksson (Mölndal)
Daniel Larsson (Mölndal)
Frida Lindén (Partille)
Dino Hajiric (Stenungsund)
Monica Hakefjord (Tjörn)
Lena Hast Gustafsson (Öckerö)
Malin Johansson (GR, samordnare)

GÄSTER

Karin Rebas, GR
Lèv Grünberg, Kungsbacka (deltog digitalt vid Andreas presentation)

EJ NÄRVARANDE

Emilia Sjöblom (Alingsås)
Eva Welandér (Alingsås)
Helen Henriksson (Göteborg)
Christian Borlaug (Lilla Edet)

Mötet öppnas (9.00)

(Jens Holm, ordförande)

Mötet inleddes med att Jens (ordförande) hälsade alla deltagare varmt välkomna. Han gav därefter en kort tillbakablick på det senaste mötet som hölls den 7 maj, där AI som tema diskuterades samt källkritik inom utbildning. Vi hade då också ett pass med erfarenhetsutbyte kring digitaliseringsstrategier-/planer. Jens fortsatte sedan med att gå igenom dagens dagordning.

Omvärldsbevakning, Estland och Australien

(Karin Rebas, GR och Malin Mogren, Göteborg)

Estland

Karin inledde med en översikt över Estlands skolsystem och deras framgångar i Pisa-undersökningarna. Estland har sedan sin första Pisa-mätning 2006 konsekvent placerat sig i topp och hade 2018 de bästa resultaten i Europa i alla Pisa-kategorier. Under 2022 behöll Estland sin starka ställning med toppresultat i två av tre kategorier och endast Irland överträffade Estland i läsförståelse.

Karin delade statistik som visade att:

- 85% av de estniska eleverna nådde nivå 2 eller högre i matematik (OECD-genomsnitt: 69%)
- 86% nådde nivå 2 eller högre i läsförståelse (OECD: 74%)
- 90% nådde nivå 2 eller högre i naturvetenskap (OECD: 76%)

Hon betonade att Estlands framgångar beror på flera faktorer till exempel utbildningens höga status i landet, ett sammanhållet skolsystem och en stark lärarkår. Utbildning ses som en livsnödvändighet och detta återspeglas i landets långsiktiga satsningar.

Estlands strategiska satsning på digitalisering har varit central för deras skolutveckling. Redan 1996 inleddes programmet *Tügrihüpe* (Tigerhoppet) som ett första steg mot digitalisering av skolorna. Detta följdes upp med *Progetüiger* 2002, som utökade fokus på programmering, robotisering och AI i skolan. Idag använder nästan alla skolor och förskolor digitala lösningar för både undervisning och administration, exempelvis plattformarna *e-kool* och *e-koolikott*.

Digital kompetens har även integrerats i läroplanen som en kärnkompetens. Eleverna börjar lära sig grunderna i programmering redan i förskolan, ofta genom lek utan skärmar. Estland genomför digitala nationella prov och följer systematiskt upp elevernas och skolornas digitala kompetens genom plattformen *Eksamite Infosüsteem*.

För att stödja skolornas digitaliseringsarbete har Estland utvecklat ett nationellt nätverk av så kallade *haridustehnoloogid* (edtech-lärare). Dessa lärare hjälper skolorna genom att kartlägga behov, utveckla och dela digitala verktyg och material samt erbjuda stöd och utbildning till både lärare och elever.

Karin lyfte också fram initiativ som *Unicorn Squad*, ett projekt som syftar till att uppmuntra unga flickor att utbilda sig inom IT och naturvetenskap. Detta är ett exempel på hur Estland strategiskt arbetar för att bredda sin framtida arbetskraft inom digitala områden.

Trots framgångarna står Estland inför utmaningar såsom hög inflation, ett åldrande lärarkår och svårigheter för rysktalande elever att nå samma resultat som sina estnisktalande kamrater. En stor omställning pågår för att integrera ryskspråkiga skolor i det estniska systemet.

Presentationen avslutades med att nätverksdeltagarna diskuterade Estlands framgångsrika digitaliseringssatsning, där landets nationella samordning och tydliga strategier för digital kompetens lyftes fram som intressant.

Australien

Malin delade sina lärdomar från sin studieresa till Australien i februari. Syftet med resan var att undersöka om det finns ett samband mellan skolornas digitalisering och deras framgångar i PISA-resultaten, samt att studera hur skolor i Australien organiserar sin undervisning kopplat till digitalisering på olika nivåer – styrning, tillgång till digitala verktyg och lärresurser samt skolläringens, lärarnas och elevernas attityder.

Malin och hennes kollega besökte två skolor och träffade personal från utbildningsdepartementet i västra Australien.

Det australiska skolsystemet liknar Sveriges, med obligatorisk grundskola och frivilligt gymnasium. Landet har en nationell läroplan som förvaltas av ACARA (Australian Curriculum, Assessment and Reporting Authority), men delstaterna har frihet att justera den utifrån sina behov. Ungefär två tredjedelar av alla elever går i statliga skolor, medan resten går i privata skolor, som ofta är katolska.

Digital kompetens betonas som en central del av undervisningen. Elever förväntas utveckla färdigheter inom flera områden, såsom att undersöka, skapa kreativt, kommunicera och förvalta digitalt material med hjälp av IKT. Även etiska och sociala förhållningssätt i digitala miljöer utgör en viktig del av läroplanen.

Den två skolorna som besöktes var den *International School of Western Australia* (privat) och *Doubleview Primary School* (statlig).

Den internationella skolan hade cirka 300 elever från 62 olika nationaliteter och använde *International Baccalaureate*-läroplanen. Skolan fokuserade starkt på "akademisk integritet", där elever uppmuntrades att känna stolthet över sitt eget arbete och producera egna alster, snarare än att kopiera material från exempelvis AI-verktyg.

Doubleview Primary School, med 500 elever, låg i samma område som den privata skolan. Där genomfördes klassrumsbesök och intervjuer med rektorn, biträdande rektorer och lärare. Skolan arbetade likt den privata skolan med digitala verktyg, men den största skillnaden var storleken på klasserna och tillgången till resurser.

En annan skillnad som observerades var hur AI användes i skolorna. I västra Australien är AI förbjudet i de statliga skolorna, medan de privata skolorna använde AI-verktyg som exempelvis chatbots.

Malin noterade avsaknaden av motsvarande Sveriges GDPR-lagstiftning i Australien. I Australien har lärare frihet att själva välja vilka digitala verktyg de vill använda, vilket leder till en stor variation i hur data skyddas och hanteras.

På utbildningsdepartementet diskuterades hur skolorna följs upp. Australien saknar ett enhetligt system för uppföljning av skolors digitalisering. De australiska tjänstemännen visade stort intresse för de svenska systemen, hur vi arbetar med GDPR och införandet av AI. Det diskuterades också hur Australien reviderar sina läroplaner i samarbete med lärare, vilket är en viktig del i skolans styrning på delstatsnivå.

En annan framgångsfaktor som lyftes fram var det kollaborativa arbetssättet som är vanligt i de australiska skolorna. Eleverna arbetade i grupper, snarare än individuellt, vilket främjade samarbete och gemensamt lärande. Detta ansågs vara en styrka i undervisningen.

Malin avslutade med att reflektera över de utmaningar som Australiens ursprungsbefolkning, aboriginerna, står inför. Dessa elever går ofta i skolor på landsbygden, där kunskapsnivån generellt sett är lägre än i stadsskolorna. Detta är en stor utmaning för det australiska utbildningssystemet.

Sammanfattningsvis gav besöket en inblick i hur digitalisering och lärande organiseras i Australien. Många utmaningar och framgångsfaktorer liknar de vi har i Sverige, men förutsättningarna varierar beroende på skoltyp och delstat. Ledarskap, ekonomiska resurser och lärarens intresse för digitalisering avgör hur och när digitala verktyg används.

Återkoppling från UC – Heldag om AI i skolan

(Jens Holm, ordförande)

Den 6 september hade UC en heldag med fokus på AI i skolan. Jens gav oss en återkoppling från dagen. Under UC:s fokusdag diskuterades olika nivåer av förståelse och implementering av AI i skolan, samt hur AI strategiskt kan användas framöver.

En observationerna var variationen mellan kommuner i regionen när det gäller AI-riktlinjer och policyer. Vissa kommuner har tagit fram riktlinjer för hur AI ska användas, medan många andra saknar sådana. Det konstaterades att det i nuläget kan vara svårt att skapa enhetliga riktlinjer, eftersom många fortfarande utforskar hur AI kan användas i skolans verksamhet.

Två huvudfrågor som diskuterades under dagen var kompetensutveckling och säkerhet:

1. Hur säkerställer vi att både lärare och annan personal får den utbildning de behöver för att arbeta med AI? Det framkom att behovet av kompetensutveckling är stort, men det är svårt att hitta tid och resurser för detta. Det betonades att en fortsatt dialog behövs för att stödja och utveckla kompetensen hos personalen på alla nivåer.
2. Hur vi kan säkerställa att AI används på ett säkert sätt. Detta inkluderar både skydd av personuppgifter och att se till att AI-verktygen inte medför några risker för elever eller personal.

En ytterligare fråga som lyftes var bristen på en tydlig översikt över de AI-projekt och initiativ som pågår i olika kommuner och skolor. Många kommuner är involverade i olika projekt, men det saknas central samordning eller en översiktskarta som visar vad som sker. Detta gör det svårt att dra nytta av andras erfarenheter och framsteg. Det uttrycktes ett intresse för att skapa en sådan översikt för bättre samordning inom regionen.

Lärdomar från olika digitaliseringsprojekt i Kungsbacka

(Andreas Logg, Kungsbacka)

Andreas från Kungsbacka kommun delade med sig av erfarenheter och lärdomar från kommunens digitaliseringsprojekt. Presentationen täckte både övergripande strategier för kommunens digitala omställning samt specifika projekt inom gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen.

Kungsbacka kommun har cirka 90 000 invånare och 12 000 elever i skolsystemet, där digitalisering spelar en allt viktigare roll. Andreas beskrev hur kommunen arbetar med två parallella spår, som kallas "tvåhånt förmåga": dels att förbättra den löpande verksamheten samt att förnya den genom att implementera nya arbetssätt och innovationer.

Kommunens digitaliseringsstrategi bygger på olika hörnstenar, där den tidigare hörnstenen "tänka nytt" har uppdaterats till "göra nytt", för att betona vikten

av att implementera konkreta resultat av innovation. En central del av strategin är att alltid ha ett "digitalt först"-perspektiv och att arbeta nära både interna och externa aktörer för att främja innovation.

Kungsbacka deltar även i flera nationella och regionala initiativ. Ett exempel är GR:s regionala innovationsarena kring AI.

Inom Andreas enhet gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen har digitalisering gått från att vara ett separat område till att bli en integrerad del av det dagliga arbetet. Kommunen har byggt upp en innovationsprocess för att fånga upp idéer från både personal och elever, där idéer först bearbetas i en arbetsgrupp och sedan vidareutvecklas i ett innovationsråd. Fokus ligger på att vara snabbfotad och agil i processen för att kunna testa och implementera idéer snabbt.

Andreas presenterade flera konkreta projekt som kommunen har arbetat med, bland annat, AI-styrda verktyg och VR: Ett innovationsprojekt som Kungsbacka driver i samarbete med RISE som handlar om att använda VR-teknik för att utöka klassrummet. Elever kan genom VR utföra studiebesök, bygga egna virtuella klassrum och samarbeta i digitala miljöer. Projektet kallas SambivR och syftar till att skapa en GDPR-säker virtuell undervisningsmiljö där elever kan utforska och lära sig på nya sätt.

Under mötet får vi möjligheten att testa verktyget och ta oss runt i en VR-miljö. Projektet har också fångat intresse från andra förvaltningar, som tekniska förvaltningen, som ser potential i att använda VR för exempelvis planering och visualisering av byggprojekt.

Andreas lyfte även fram några av de utmaningar kommunen står inför i sitt digitaliseringsarbete:

- **Ägandeskap:** Det kan vara svårt att säkerställa att olika verksamheter tar ägarskap för projekten när de implementeras. Kommunen arbetar nu med att tydliggöra roller och ansvar i de olika utvecklingsportföljerna.
- **Resurser och samordning:** Centrala IT-resurser kan vara ibland vara en flaskhals, eftersom kommunen slåss om dessa resurser. Det är också en utmaning att skala upp projekt som fungerar i en liten grupp till hela kommunen.

Andreas avslutade med att betona att kommunen är öppen för samarbete med andra aktörer, både internt och externt, för att utveckla och förbättra sina digitala projekt. Han uppmanade andra i nätverket att höra av sig om de är intresserade av att delta i projekt som exempelvis SambivR.

Workshop kring nätverkets namn, syfte och uppdrag

(Arbetsutskottet)

Under denna punkt diskuterades en översyn av nätverkets nuvarande syfte, uppdrag och namn. Målet var att avgöra om nätverket för skolutveckling med digitala verktyg fortfarande speglar de behov som finns i dag och hur det bör anpassas för framtida digitala trender och utmaningar.

Jens inledde med att rama in diskussionen genom att presentera den nuvarande uppdragsbeskrivningen och fokusområdena. Gruppen fick sedan möjlighet att arbeta i Padlet för att ge input på dessa frågor:

Reflektioner kring framtidsperspektivet:

Deltagarna diskuterade hur framtidens digitala lärande kan komma att förändras i deras respektive kommuner. Det konstaterades att digitalisering troligen kommer att spela en alltmer central roll i skolutvecklingen och flera lyfte att det finns behov av att anpassa nätverkets syfte för att inkludera framtida trender såsom AI och automatisering. Även användningen av digitala resurser inom skolan och hur dessa kommer att påverka både lärmiljöer och lärande, betonades som centralt att inkludera.

Reflektioner kring nuvarande syfte och uppdragsbeskrivning:

Många deltagare såg positivt på den nuvarande beskrivningen, särskilt erfarenhetsutbytet och nätverkets strategiska roll. Samtidigt efterfrågades mer konkreta mål och fokus på framtidens digitalisering. Diskussionen visade på ett behov av att lyfta digitalisering inte bara som ett verktyg utan som en drivkraft för verksamhetsutveckling.

Frågan om AI:s roll i skolan togs upp som ett område som bör inkluderas i nätverkets syfte. Några deltagare tyckte även att nätverket skulle kunna utvecklas för att inkludera fler områden, som exempelvis etiska och säkerhetsmässiga frågor kopplade till digitalisering.

Reflektioner kring dagens fokusområden:

Nuvarande fokusområden som "lärande/utbildning", "forskning", och "lärmiljöer/digitala lärresurser" ansågs av många vara bra, men flera deltagare ansåg att dessa områden kunde breddas och att AI och digital innovation behövde ta en mer framträdande plats. Men många ansåg att fokusområdena kunde behållas om de anpassas för framtida utveckling.

En fundering lyftes kring om nätverket borde delas upp beroende på olika skolformer eller tekniska och pedagogiska inriktningar.

Ett annat förslag som föreslogs var att nätverket också ska fungera som en plattform för omvärldsbevakning och lärande, där medlemmarna kan testa nya digitala verktyg och teknologier tillsammans, för att hålla sig uppdaterade och kunna omvärldsbevaka utvecklingen.

Dessa diskussionen tar vi med oss som grund för fortsatt dialog kring nätverkets syfte och uppdrag på kommande möte.

Avslutande punkt: Jens Holm avslutar sitt uppdrag som ordförande

Som avslutning på diskussionen meddelade Jens att han nu avslutar sitt uppdrag som ordförande i nätverket. Han uttryckte sin uppskattning för det givande samarbetet inom nätverket och lyfte fram den förflyttning som skett från ett tekniskt perspektiv till ett mer pedagogiskt fokus på våra möten. Jens uppmuntrade deltagarna att fortsätta tänka framåt kring nätverkets utveckling och roll, med fokus på framtiden utmaningar och möjligheter kopplade till digitalisering.

Nätverket tackade Jens för hans fina arbete under åren som ordförande. Jens har med stort engagemang drivit betydelsen av att alltid ha lärandet och pedagogiken i fokus i våra diskussioner och mötespunkter. Under sin tid som ordförande har han varit drivande i att utveckla och forma våra tre fokusområden: lärande/utbildning, forskning och lärresurser/lärmiljöer.

Jens avslutade med att önska nätverket lycka till i det fortsatta arbetet och att han ser fram emot att följa utvecklingen framöver.

Mötet avslutas kl.12.00